

โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช

นายวิรุจ ถิ่นนคร

ศูนย์วิทยพัทยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาออกแบบชุมชนเมือง

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2547

ISBN 974-17-5305-5

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

URBAN IMPROVEMENT FOR WAT PHRAMAHATHATVORRAMHAHAWIHAN AND SURROUNDING,
NAKHON SI THAMMARAT MUNICIPALITY.

Mr. Wirut Thinnakorn

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture in Urban Design

Faculty of Architecture

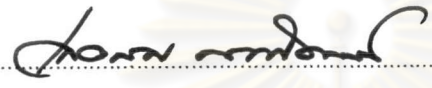
Chulalongkorn University

Academic Year 2004

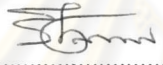
ISBN 974-17-5305-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์	โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ เทศบาลนครนครศรีธรรมราช
โดย	นายวิรุจ ถิ่นนคร
สาขาวิชา	การออกแบบชุมชนเมือง
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. บรรณโคภิชรุ์ เมฆวิชัย
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	อาจารย์ จิตติศักดิ์ ธรรมาภรณ์พิลาศ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ เลอสม สถาปิตานนท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ สัจกุล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. บรรณโคภิชรุ์ เมฆวิชัย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(อาจารย์ จิตติศักดิ์ ธรรมาภรณ์พิลาศ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ประสงค์ เขี่ยมอนันต์)

ศูนย์วิจัยและพัฒนา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นายวิรุจ ถิ่นนคร: โครงการปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ
เทศบาลนครนครศรีธรรมราช (URBAN IMPROVEMENT FOR PHRAMAHATHAVORRAMAHAWIHAN
AND SURROUNDING, NAKHON SI THAMMARAT MUNICIPALITY.)
อาจารย์ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร.บรรณโคภิชรุ เมฆวิชัย, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: อ. จิตติศักดิ์
ธรรมาภรณ์พิลาศ, 224 หน้า. ISBN 974-17-5305-5

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักคือ การปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ เพื่อรักษาคุณค่าความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ประวัติศาสตร์ รวมทั้งสามารถรองรับกิจกรรมทางศาสนาและนันทนาการของเมืองได้ โดยใช้การพัฒนาเชิงอนุรักษ์ และให้สอดคล้องตามปรัชญาพุทธศาสนา ในการสร้างพระบรมธาตุเจดีย์

จากผลการศึกษาพบว่า พื้นที่ตั้งของพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นพื้นที่เมืองเก่านครศรีธรรมราช มีพัฒนาการของเมืองมาโดยตลอด ทั้งในด้านกายภาพ เศรษฐกิจสังคม และวัฒนธรรม ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อนพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ 3 ประการ คือ ปัญหาความไม่เหมาะสมทางด้านกายภาพต่อกิจกรรมและความเป็นเอกลักษณ์ทางประวัติศาสตร์ และปัญหาพื้นที่ที่มีผลกระทบด้านมุมมองที่มีต่อวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่

แนวทางการปรับปรุงพื้นที่ได้เสนอให้ 1) ปรับปรุงพื้นที่บริเวณวัดมหาธาตุซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักให้เป็นที่เหมาะสมและสามารถรองรับกิจกรรมของเมืองได้ 2) ปรับปรุงองค์ประกอบอื่นๆของเมืองที่มีความสัมพันธ์กับวัดพระมหาธาตุฯ ให้มีความชัดเจนและถูกต้องตามเอกลักษณ์ อันประกอบไปด้วย พื้นที่บริเวณทางตอนเหนือของวัดพระมหาธาตุฯถึงหอนาฬิกา พื้นที่บริเวณทางตอนใต้ของวัดพระมหาธาตุฯถึงแนวกำแพงเมือง พื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัด พื้นที่บริเวณกลุ่มศาสนสถานด้านทิศเหนือ พื้นที่บริเวณแนวกำแพงเมืองและคูเมือง 3) แนวทางการปรับปรุงรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในพื้นที่ โดยเสนอให้พื้นที่บริเวณลานวัฒนธรรม เป็นพื้นที่หลักสำหรับรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยว 4) แนวทางอนุรักษ์และควบคุมอาคารบริเวณพื้นที่เมืองเก่านครศรีธรรมราช เพื่อสร้างเอกลักษณ์และบรรยากาศของพื้นที่ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งสามารถเพิ่มคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดีขึ้น

สิ่งที่ได้รับจากการศึกษาคือ ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ทำให้การปรับปรุงพื้นที่ให้เป็นไปตามแนวทางการศึกษาคือ ความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่อย่างยั่งยืน

สาขาวิชา การออกแบบชุมชนเมือง
ปีการศึกษา 2547

ลายมือชื่อนิติ.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4574189825 : MAJOR ARCHITECTURE

KEY WORD : IDENTITY HISTORY

WIRUT THINNAKORN : URBAN IMPROVEMENT FOR WAT PHRAMAHATHAT
VORRAMHAHAWIHAN AND SURROUNDING, NAKHON SI THAMMARAT MUNICIPALITY.
THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. DR. BANASOPIT MEKVICHAI, THESIS CO-ADVISOR :
JITTISAK THAMMAPORNPILAS, 224 pp. ISBN 974-17-5305-5

The main purpose of this research was to improve the area of Phramahathatvorramahawihan Temple and its environs in order to preserve this historical site and to meet needs for religious activities and urban recreational activities through conservation based on Buddhism architectural principles prevalent when the Chedi was built.

It was found that the site of the Chedi, an old area of this province, has been improved on in physical socio-economic and cultural ways. Such improvement affects the temple and its surroundings in three ways. The first is the physical inappropriateness for certain activities related to the historical identity of the temple and the second is attitudes towards the temple. The third is tourist activities in the area.

The proposed guidelines for improvement are 1) improving the site of the temple so that it will be once more a focal point and serve its urban community, and 2) improving other temple environs so that they are in line with the temple's characteristics. Such environs include the area north to the temple up to the clock tower, the area south to the temple up to the city wall, the area around the town hall, the area around religious buildings on the north side and the area along the city wall and the city moat. 3) With regard to eco-tourism, the cultural open space should be the major area for conducting tourist activities and 4) the buildings of the old area of the province should be preserved and controlled to protect the area's unique identity and historical atmosphere as well as to improve the quality of life of people in the community.

According to the research, major factors contributing to the proposed improvement are cooperation between agencies, the dissemination of necessary information and the participation of the local community. These will contribute to a sustainable development.

Field of study Urban Design

Academic year 2004

Student's signature..... *Wirut Thinnakorn*

Advisor's signature..... *Banasopit Mekvichai*

Co-Advisor's signature..... *Jittisak Thammapornpilas*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยคำแนะนำและความช่วยเหลือจากบุคคลผู้มีพระคุณต่อ การศึกษาครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. บรรณโคกิชูว์ เมฆวิชัย ที่กรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และที่ให้ แนวทาง คำชี้แนะต่างๆที่สามารถทำให้ดำเนินงานวิจัยจนสำเร็จลุล่วง ไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณอาจารย์จิตติศักดิ์ ธรรมมากรพิลาศ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมและ คอยเป็นที่ปรึกษา ให้คำชี้แจง แนวความคิดต่างๆ และคำแนะนำอันมีค่าในเรื่องการเรียนและในทุกๆเรื่อง

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดทั้งแนวคิดต่างๆในด้านการ ออกแบบชุมชนเมือง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการการตรวจวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาร่วมฟังการเสนองานวิจัย ตลอดจนคำแนะนำความคิดต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อคิดและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ อย่างมาก ที่ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ รวมทั้งครอบครัวทุกคนที่เป็นฝ่ายสนับสนุนและให้กำลังใจในการ ทำวิทยานิพนธ์เสมอมา ตลอดจนกำลังทรัพย์ที่มีให้อย่างเต็มที่

ขอกราบขอบพระคุณพระบรมธาตุเจดีย์ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร สำหรับแรงบันดาลใจอันสูงสุดใน การวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่หน่วยงานต่างๆที่คอยเอื้อเฟื้อและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับโครงการ

ขอขอบพระคุณพี่แป้น พี่ปองรุ่น 1 ที่คอยช่วยและให้คำแนะนำเสมอมา

ขอขอบคุณเพื่อนๆร่วมรุ่น 3 ทุกคน (พี่อิม พี่โจ พี่ก๊อป พี่เอียด อาร์ม นิด จี๊) กับชีวิตนิสิตปริญญาโท

ขอขอบพระคุณ เพื่อนเนื้ท เพื่อนพง เพื่อนตัก สำหรับการช่วยเหลือในทุกๆเรื่อง

ขอขอบพระคุณน้องก้อย สำหรับกำลังใจที่มีให้ตลอดมา

และขอขอบพระคุณตัวเอง สำหรับความพยายามที่เรียนให้จบซะที

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิรุจ ถิ่นนคร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญแผนที่.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตพื้นที่ศึกษา.....	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา.....	2
1.5 ขั้นตอนและวิธีดำเนินการศึกษา.....	3
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	
2.1 ทฤษฎีและแนวความคิดด้านการออกแบบชุมชนเมือง.....	7
2.1.1 องค์ประกอบเมือง.....	7
2.1.2 ลักษณะของเมืองประวัติศาสตร์ และย่านประวัติศาสตร์.....	9
2.1.3 การอนุรักษ์.....	10
2.1.4 วิธีดำเนินการอนุรักษ์.....	13
2.1.5 การใช้พื้นที่ว่างสาธารณะ.....	16
2.1.6 ทฤษฎีและกระบวนการประเมินคุณภาพทางสายตา.....	20
2.1.7 การท่องเที่ยว.....	25
2.2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพระบรมธาตุเจดีย์.....	30
2.2.1 ประวัติของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและองค์พระบรมธาตุเจดีย์.....	30
2.2.2 ความสำคัญของวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	30
2.2.3 ความสำคัญของพระบรมธาตุเจดีย์ที่มีต่อการตั้งเมืองนครศรีธรรมราช.....	31
2.2.4 ปรัชญาและคติความเชื่อแห่งองค์stup.....	33
2.2.5 งานสำคัญประจำปีวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	35
2.2.6 พัฒนาการของเมืองนครศรีธรรมราช.....	36
2.2.7 ความสำคัญขององค์ประกอบโดยรอบวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	38
2.3 สรุปทบทวนวรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	43

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 การวิเคราะห์สภาพพื้นที่ศึกษา	
3.1 สภาพภูมิศาสตร์.....	45
3.2ผังเมืองนครศรีธรรมราช.....	45
3.3 บทบาทของพื้นที่ศึกษา	46
3.4 สภาพทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	50
3.4.1 ด้านกายภาพ.....	50
3.4.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน.....	50
3.4.1.2 กรรมสิทธิ์ที่ดิน.....	51
3.4.1.3 ระบบการสัญจร.....	55
3.4.1.4 พื้นที่เปิดโล่ง.....	59
3.4.1.5 มุมมอง.....	66
3.4.1.6 สถาปัตยกรรม.....	77
3.4.1.7 กิจกรรมชุมชน.....	79
3.4.1.6 การท่องเที่ยว.....	82
3.5 ความสำคัญและศักยภาพของพื้นที่ศึกษาด้านวัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจ.....	88
3.6 ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบเมืองกับพื้นที่ศึกษา.....	89
3.7 สภาพปัญหาของพื้นที่ศึกษา.....	91
3.8 สรุปผลการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ศึกษา.....	99
บทที่ 4 แนวทางในการปรับปรุงพื้นที่	
4.1 สรุปประเด็นวิเคราะห์และแนวความคิดในการปรับปรุง.....	101
4.1.1 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	101
4.1.2 ระบบการสัญจร.....	101
4.1.3 พื้นที่เปิดโล่ง.....	104
4.1.4 มุมมอง.....	106
4.1.5 กิจกรรมชุมชน.....	108
4.1.6 การท่องเที่ยว.....	108
4.2 โปรแกรมการออกแบบ.....	114
4.3 แนวความคิดหลักในการปรับปรุง.....	117
4.4 สรุปแนวทางในการพัฒนาพื้นที่.....	118
บทที่ 5 การออกแบบปรับปรุงพื้นที่วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารและพื้นที่โดยรอบ	
5.1 ผังแม่บทโครงการ.....	123

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
5.2 พื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	130
5.3 พื้นที่บริเวณทางตอนเหนือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารถึงหอนาฬิกา.....	159
5.4 พื้นที่บริเวณทางตอนใต้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารถึงแนวกำแพงเมือง.....	168
5.5 พื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัด.....	171
5.6 พื้นที่บริเวณกลุ่มศาสนาทางด้านทิศเหนือ.....	179
5.7 พื้นที่บริเวณแนวกำแพงเมืองและคูเมือง.....	188
5.8 พื้นที่บริเวณลานวัฒนธรรม.....	197
5.9 รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม.....	203
5.10 สรุปการออกแบบปรับปรุงพื้นที่.....	206
บทที่ 6 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	
6.1 แนวทางการนำไปปฏิบัติ.....	209
6.2 แนวทางในการกำหนดมาตรการ.....	212
6.3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม.....	213
6.4 บทสรุป.....	213
รายการอ้างอิง.....	214
ภาคผนวก.....	216
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	224

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนบที่

แผนผังที่	หน้า
แผนผังที่ 1.1 แสดงที่ตั้งและขอบเขตพื้นที่ศึกษา.....	5
แผนผังที่ 2.1 แสดงตำแหน่งประตูเมือง.....	42
แผนผังที่ 3.1 แสดงพื้นที่ศึกษา.....	48
แผนผังที่ 3.2 แสดงการแบ่งลักษณะพื้นที่ในเขตเทศบาล.....	49
แผนผังที่ 3.3 แสดงผังเมืองรวม.....	52
แผนผังที่ 3.4 แสดงการใช้อาคาร.....	53
แผนผังที่ 3.5 แสดงการกรรมสิทธิ์ที่ดิน.....	54
แผนผังที่ 3.6 แสดงขนาดถนน.....	56
แผนผังที่ 3.7 แสดงพื้นที่โล่งสาธารณะ.....	60
แผนผังที่ 3.8 แสดงบริเวณที่มองเห็นจากเส้นทางการเข้าถึง.....	68
แผนผังที่ 3.9 แสดงจุดถ่ายภาพ.....	69
แผนผังที่ 3.10 แสดงตำแหน่งสถาปัตยกรรมที่สำคัญในปัจจุบัน.....	78
แผนผังที่ 3.11 แสดงตำแหน่งของกิจกรรม.....	81
แผนผังที่ 4.1 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงระบบสัญจร.....	103
แผนผังที่ 4.2 แสดงตำแหน่งในการปรับปรุงพื้นที่เปิดโล่ง.....	105
แผนผังที่ 4.3 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงมุมมอง.....	107
แผนผังที่ 4.4 แสดงแนวความคิดในการปรับปรุงกิจกรรมการท่องเที่ยว.....	109
แผนผังที่ 4.5 สรุปแนวทางในการพัฒนา.....	120
แผนผังที่ 5.1 แสดงการแบ่งพื้นที่ในการปรับปรุง.....	122
แผนผังที่ 5.2 แสดงการสร้างแกนของผังเพื่อเชื่อมต่อกุมมองและการเข้าถึง.....	128
แผนผังที่ 5.3 แสดงการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมในพื้นที่.....	129
แผนผังที่ 5.4 แสดงโบราณสถานและสถานที่สำคัญภายในบริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	132
แผนผังที่ 5.5 แสดงปัญหาต่างๆในพื้นที่บริเวณวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร.....	133
แผนผังที่ 5.6 แสดงการขัดแย้งของกลุ่มกิจกรรม.....	134
แผนผังที่ 5.7 แสดงตำแหน่งของรายละเอียดในการออกแบบบริเวณวัดพระมหาธาตุ.....	137
แผนผังที่ 5.8 แสดงตำแหน่งของอาคารที่มีความสูงบังมุมมอง.....	140
แผนผังที่ 5.9 แสดงการจัดกลุ่มและรูปแบบอาคารบริเวณชายสินค้าที่ระลึก.....	152
แผนผังที่ 5.10 แสดงการจัดกลุ่มและรูปแบบอาคารบริเวณเขตสังฆาวาส.....	154
แผนผังที่ 5.11 แสดงการจัดกลุ่มและรูปแบบอาคารบริเวณเขตสังฆาวาส.....	156
แผนผังที่ 5.12 แสดงสภาพปัญหาในพื้นที่ตอนเหนือวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารถึงหอนาฬิกา.....	160
แผนผังที่ 5.13 แสดงตำแหน่งรายละเอียดการออกแบบ.....	161
แผนผังที่ 5.14 แสดงปัญหาในพื้นที่ตอนใต้วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารถึงแนวกำแพงเมือง.....	168
แผนผังที่ 5.15 แสดงพื้นที่ควบคุมอาคาร.....	169

สารบัญแผนที่ (ต่อ)

หน้า

แผนผังที่ 5.16 แสดงปัญหาในพื้นที่บริเวณศาลากลางจังหวัด.....	172
แผนผังที่ 5.17 แสดงปัญหาบริเวณพื้นที่กลุ่มศาสนสถานด้านทิศเหนือ.....	180
แผนผังที่ 5.18 แสดงตำแหน่งรายละเอียดการออกแบบ.....	182
แผนผังที่ 5.19 แสดงสภาพปัญหาบริเวณพื้นที่กำแพงเมืองและคูเมือง.....	189
แผนผังที่ 5.20 แสดงตำแหน่งรายละเอียดการออกแบบ.....	190
แผนผังที่ 5.21 แสดงรายละเอียดในการออกแบบ.....	198
แผนผังที่ 5.22 ขยายพื้นที่บริเวณเรือนักโทษ.....	199
แผนผังที่ 5.23 แสดงเส้นทางการนำเที่ยว.....	205

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 2.1 ขอบเขตการอนุรักษ์สิ่งแวดลอม (Cultural Heritage Conservation).....	12
ภาพที่ 2.2 ตัวอย่างของรูปแบบ Dominate Square.....	17
ภาพที่ 2.3 รูปทรงต่างๆของพื้นที่โล่งสาธารณะ.....	17
ภาพที่ 2.4 ลักษณะสำคัญของสถาปัตยกรรมในเรือนแканและทิศทาง.....	33
ภาพที่ 2.5 คติความเชื่อเรื่องของน้ำและจักรวาล.....	33
ภาพที่ 2.6 ปรัชญาของพุทธเจดีย์.....	35
ภาพที่ 2.7 ผังของปรัชญาพุทธเจดีย์.....	35
ภาพที่ 2.8 รัศมีความสูงของเจดีย์ที่เป็นเขตภพของมนุษย์.....	35
ภาพที่ 2.9 แนวกำแพงเมืองในอดีต.....	41
ภาพที่ 2.10 แนวกำแพงเมืองในปัจจุบัน.....	41
ภาพที่ 3.1 สถาปัตยกรรมชุมชนเมืองนครศรีธรรมราช.....	47
ภาพที่ 3.2 ถนนราชดำเนินเป็นแกนกลางของเมืองจะพุ่งจากทิศเหนือเข้าโอบล้อมวัดพระมหาธาตุวรมหา วิหารซึ่งตั้งอยู่ด้านใต้ของเมือง.....	57
ภาพที่ 3.3 บริเวณถนนราชดำเนิน ซึ่งเป็นถนนสายหลักของเมืองและเป็นแกนมุ่งเข้าสู่พระบรมธาตุเจดีย์.....	58
ภาพที่ 3.4 ถนนราชดำเนินบริเวณหน้าวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ซึ่งมีการจัดรถริมถนนทั้ง 2 ฟากของ ถนน ทำให้เกิดขวางการจราจรและยังทำให้บดบังทัศนียภาพบริเวณหน้าวัด.....	58
ภาพที่ 3.5 ลานหน้าวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นที่สำหรับจัดกิจกรรมและงานประเพณีตามเทศกาล ของ ชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช.....	61
ภาพที่ 3.6 ลานหน้าวัดหน้าพระบรมธาตุ เป็นที่สำหรับจัดกิจกรรมและงานประเพณีทางศาสนา.....	61
ภาพที่ 3.7 ลานวัดหน้าพระลาน เป็นที่สำหรับจัดกิจกรรมและงานประเพณีทางศาสนา.....	62
ภาพที่ 3.8 สนามหน้าศาลากลางจังหวัด.....	62
ภาพที่ 3.9 ที่โล่งบริเวณหอพระอิศวร.....	63
ภาพที่ 3.10 ที่โล่งบริเวณหอพระนารายณ์.....	63
ภาพที่ 3.11 สนามกีฬาโรงเรียนวัดเสมาเมือง.....	64
ภาพที่ 3.12 ลานวัฒนธรรม(เรือนจำเดิม).....	64
ภาพที่ 3.13 ที่โล่งบริเวณกำแพงเมือง เป็นที่โล่งสาธารณะสำหรับพักผ่อนของคนในชุมชน.....	65
ภาพที่ 3.14 ที่โล่งบริเวณสนามหน้าเมือง.....	65
ภาพที่ 3.15 ที่โล่งบริเวณหน้าพิพิธ.....	66
ภาพที่ 3.16 ภาพถ่ายจุดที่ 1.....	70
ภาพที่ 3.17 ภาพถ่ายจุดที่ 2.....	70
ภาพที่ 3.18 ภาพถ่ายจุดที่ 3.....	71
ภาพที่ 3.19 ภาพถ่ายจุดที่ 4.....	71
ภาพที่ 3.20 ภาพถ่ายจุดที่ 5.....	72

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
ภาพที่ 3.21 ภาพถ่ายจุดที่ 6.....	72
ภาพที่ 3.22 ภาพถ่ายจุดที่ 7.....	73
ภาพที่ 3.23 ภาพถ่ายจุดที่ 8.....	74
ภาพที่ 3.24 ภาพถ่ายจุดที่ 1.....	74
ภาพที่ 3.25 ภาพถ่ายจุดที่ 2.....	75
ภาพที่ 3.26 ภาพถ่ายจุดที่ 3.....	75
ภาพที่ 3.27 ภาพถ่ายจุดที่ 1.....	76
ภาพที่ 3.28 ภาพถ่ายจุดที่ 2.....	76
ภาพที่ 5.1 ปรัชญาขององค์พระบรมธาตุเจดีย์.....	125
ภาพที่ 5.2 รูปแบบของอาคารที่เป็นเอกลักษณ์ในพื้นที่.....	126
ภาพที่ 5.3 รูปทรงขององค์พระธาตุที่เป็นลักษณะเจดีย์แบบศิลปะลังกา.....	127
ภาพที่ 5.4 สภาพถนนราชดำเนินบริเวณหน้าวัดพระมหาธาตุฯ.....	203
ภาพที่ 5.5 ตัวอย่างจัดรถนำเที่ยวที่สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ในจำนวนมาก.....	204

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย